WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)
z dnia 13 lipca 2006 r.*

W sprawie C-539/03

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie Protokołu z dnia 3 czerwca 1971 r. w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hoge Raad der Nederlanden (Niderlandy) postanowieniem z dnia 19 grudnia 2003 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 22 grudnia 2003 r., w postępowaniu:

Roche Nederland BV i in.

przeciwko

Frederickowi Primusowi,

Miltonowi Goldenbergowi,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann (sprawozdawca), prezes izby, K. Schiemann, K. Lenaerts, E. Juhász i M. Ilešič, sędziowie,

* Język postępowania: niderlandzki.

rzecznik generalny: P. Léger,
sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 27 stycznia 2005 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Roche Nederland BV i in. przez P.A.M. Hendricka, O. Brouwera, B.J. Berghuisa i K. Schillemansa, advocaten,

— w imieniu F. Primusa i M. Goldenberga przez W. Hoynga, advocaat,

— w imieniu rządu niderlandzkiego przez H.G. Sevenster i J.G.M. van Bakel, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues'a i A. Bodard-Hermant, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez E. O'Neill, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez M. Tappina, barrister,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez A.M. Rouchaud-Joët i R. Troostersa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 6 pkt 1 Konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, str. 32), zmienionej Konwencją z dnia 9 października 1978 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Dz.U. L 304, str. 1 i — zmienione brzmienie — str. 77), Konwencją z dnia 25 października 1982 r. w sprawie przystąpienia Republiki Greckiej (Dz.U. L 388, str. 1), Konwencją z dnia 26 maja 1989 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej (Dz.U. L 285, str. 1) oraz Konwencją z dnia 29 listopada 1996 r. w sprawie przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji (Dz.U. 1997, C 15, str. 1), zwanej dalej „konwencją brukselską".

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu między Roche Nederland BV i ośmioma innymi spółkami należącymi do koncernu Roche a F. Primusem i M. Goldenbergiem w przedmiocie naruszenia, zdaniem tych ostatnich, praw przysługujących im z patentu europejskiego, którego są właścicielami.

Ramy prawne

Konwencja brukselska

3 Artykuł 2 akapit pierwszy konwencji brukselskiej, zawarty w tytule II, poświęconym zasadom jurysdykcji, w rozdziale 1, zatytułowanym „Przepisy ogólne", stanowi:

„Z zastrzeżeniem przepisów niniejszej konwencji osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium umawiającego się państwa mogą być niezależnie od ich obywatelstwa pozywane przed sądy tego państwa" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tej konwencji poniżej].

4 Zgodnie z art. 3 akapit pierwszy tej konwencji:

„Osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium umawiającego się państwa mogą być pozywane przed sądy innego umawiającego się państwa tylko zgodnie z przepisami rozdziałów od 2 do 6 niniejszego tytułu".

5 Artykuł 6 konwencji brukselskiej, zawarty w rozdziale 2 tytułu II, zatytułowanym „Jurysdykcja szczególna", stanowi:

„Osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium jednej z umawiających się państw, może być również pozwana:

1) jeżeli kilka osób pozywa się łącznie przed sąd, w którego okręgu ma miejsce zamieszkania jeden z pozwanych;

[...]".

6 Artykuł 16 konwencji brukselskiej, który stanowi rozdział 5 tytułu II, zatytułowany „Jurysdykcje wyłączne", stanowi:

„Niezależnie od miejsca zamieszkania jurysdykcję wyłączną mają:

[...]

4) w sprawach, których przedmiotem jest rejestracja lub ważność patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych i modeli, jak również podobnych praw wymagających zgłoszenia lub zarejestrowania — sądy umawiającego się państwa, na którego terytorium wystąpiono ze zgłoszeniem lub o rejestrację albo nastąpiły zgłoszenie lub rejestracja albo na podstawie umowy międzynarodowej uznaje się, że zgłoszenie lub rejestracja nastąpiły;

[...]".

7 Artykuł Vd protokołu załączonego do konwencji brukselskiej, który na mocy art. 65 tej konwencji stanowi jej integralną część, przewiduje:

„Nie naruszając jurysdykcji Europejskiego Urzędu Patentowego, przewidzianej w Konwencji o udzielaniu europejskich patentów, podpisanej w Monachium dnia 5 października 1973 r., sądy każdego umawiającego się państwa mają, bez względu na miejsce zamieszkania stron, wyłączną jurysdykcję w postępowaniu dotyczącym udzielania lub ważności europejskiego patentu udzielonego dla tego państwa i który

nie jest patentem Wspólnoty na podstawie art. 86 Konwencji o patencie europejskim dla Wspólnego Rynku, podpisanej w Luksemburgu dnia 15 grudnia 1975 r.".

8 Artykuł 22 konwencji brukselskiej, który zawarty jest w rozdziale 8 tytułu II, zatytułowanym „Zawisłość sporu i sprawy wiążące się ze sobą", przewiduje, że jeżeli przed sądy różnych umawiających się państw zostaną wytoczone powództwa, które pozostają ze sobą w związku, sąd, przed który wytoczono powództwo później, może zawiesić postępowanie, o ile powództwa te są rozpoznawane w pierwszej instancji, lub też pod pewnymi warunkami stwierdzić brak swej jurysdykcji. Zgodnie z art. 22 akapit trzeci:

„W rozumieniu niniejszego artykułu uważa się, że sprawy pozostają ze sobą w związku, jeżeli istnieje między nimi tak ścisła więź, że pożądane jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach orzeczeń, których nie da się ze sobą pogodzić".

9 Zgodnie z art. 27 pkt 3 tej konwencji, zawarty w tytule III, poświęconym zasadom uznawania i wykonywania, w jego rozdziale 1, zatytułowanym „Uznawanie", orzeczenia nie są uznawane, jeżeli „orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w państwie, w którym wystąpiono o uznanie".

Konwencja monachijska

10 Konwencja o udzielaniu patentów europejskich, sporządzona w Monachium dnia 5 października 1973 r. (zwana dalej „konwencją monachijską") ustanawia w art. 1 „wspólny dla umawiających się państw system prawa o udzielaniu patentów".

11 Poza wspólnymi zasadami udzielania kwestie związane z patentem europejskim są uregulowane w przepisach prawa krajowego każdego z umawiających się państw, dla których został udzielony. W tym zakresie art. 2 ust. 2 konwencji monachijskiej stanowi:

„Patent europejski posiada w każdym umawiającym się państwie, dla którego został udzielony, ten sam skutek i podlega tym samym warunkom, co patent krajowy udzielony przez to państwo [...]".

12 Jeśli chodzi o prawa przyznane właścicielowi patentu europejskiego, art. 64 ust. 1 i 3 tej konwencji przewiduje:

„1. [...] patent europejski od daty publikacji wzmianki o jego udzieleniu przyznaje jego właścicielowi w każdym umawiającym się państwie, w stosunku do którego został udzielony, takie same prawa, jakie przyznawałby patent krajowy udzielony w tym państwie.

[...]

3. Każde naruszenie patentu europejskiego rozpatruje się zgodnie z ustawodawstwem krajowym".

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

13 F. Primus i M. Goldenberg, zamieszkali w Stanach Zjednoczonych Ameryki, są właścicielami patentu europejskiego nr 131 627.

14 W dniu 24 marca 1997 r. pozwali oni przed Rechtbank te 's-Gravenhage spółkę Roche Nederland BV z siedzibą w Niderlandach oraz osiem innych spółek należących do koncernu Roche, z siedzibą odpowiednio w Stanach Zjednoczonych Ameryki, w Belgii, w Niemczech, we Francji, w Zjednoczonym Królestwie, w Szwajcarii, w Austrii i w Szwecji (zwane dalej „Roche i in."). Powodowie zarzucali tym spółkom to samo naruszenie praw, które zostały im przyznane na podstawie patentu, którego są właścicielami. Zarzucane naruszenie polegało na wprowadzeniu na rynek zestawów do dozowania antygenów w krajach, w których pozwane spółki mają siedziby.

15 Spółki należące do koncernu Roche, które nie mają siedziby w Niderlandach, zakwestionowały właściwość sądu niderlandzkiego. Co do istoty sprawy oparły się one na braku naruszenia oraz nieważności omawianego patentu.

16 Orzeczeniem z dnia 1 października 1997 r. Rechtbank te 's-Gravenhage stwierdził swoją właściwość i oddalił powództwo F. Primusa i M. Goldenberga. W postępowaniu apelacyjnym Gerechtshof te 's-Gravenhage, wyrokiem z dnia 27 czerwca 2002 r., zmienił wspomniane orzeczenie i w szczególności zakazał Roche i in. naruszania praw przyznanych na podstawie omawianego patentu we wszystkich państwach określonych w tym patencie.

17 W postępowaniu kasacyjnym Hoge Raad postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy między powództwami dotyczącymi naruszenia patentu, które właściciel patentu europejskiego wytoczył przeciwko pozwanemu z siedzibą w państwie sądu, przed który wytoczono powództwo, z jednej strony, oraz przeciwko innym pozwanym z siedzibami w umawiających się państwach innych niż państwo sądu, przed który wytoczono powództwo, z drugiej strony, w stosunku do których właściciel patentu utrzymuje, że naruszają oni ten patent, istnieje związek wymagany dla stosowania art. 6 initio i pkt 1 konwencji brukselskiej?

2) W przypadku braku udzielenia na pytanie zawarte w pkt 1) odpowiedzi twierdzącej lub jeśli odpowiedź ta jest twierdząca jedynie w pewnym zakresie — w jakich okolicznościach istnieje taki związek i czy w tym zakresie istotne jest na przykład:

— że pozwani należą do jednego koncernu?

— że w przypadku pozwanych mamy do czynienia z takim samym zachowaniem opartym na wspólnej polityce, a jeśli tak, to czy miejsce opracowania tej polityki ma znaczenie dla oceny takiego przypadku?

— że zarzucane poszczególnym pozwanym działania stanowiące naruszenie są identyczne lub prawie identyczne?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

18 W pytaniach tych, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 6 pkt 1 konwencji brukselskiej należy interpretować w ten sposób, że winien on znajdować zastosowanie do powództwa o naruszenie patentu europejskiego wytoczonego przeciwko większej liczbie spółek z siedzibami w różnych umawiających się państwach w przypadku czynów, których dopuszczono się w jednym lub kilku z tych państw, w szczególności jeżeli wspomniane spółki należą do tego samego koncernu i działały w ten sam lub podobny sposób, zgodnie ze wspólną polityką opracowaną wyłącznie przez jedną z nich.

19 W drodze odstępstwa od zasady wyrażonej w art. 2 konwencji brukselskiej, zgodnie z którym osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium umawiającego się państwa może być pozywana przed sądy tego państwa, art. 6 pkt 1 wspomnianej konwencji umożliwia, w przypadku pozwania łącznie kilku osób, pozwanie osoby mającej miejsce zamieszkania w jednym z umawiających się państw przed sąd innego z umawiających się państw, w którym miejsce zamieszkania ma jeden z pozwanych.

20 W wyroku z dnia 27 września 1988 r. w sprawie 189/87 Kalfelis, Rec. str. 5565, pkt 12, Trybunał orzekł, że aby art. 6 pkt 1 konwencji brukselskiej mógł znaleźć zastosowanie, konieczne jest istnienie między poszczególnymi powództwami wytoczonymi przez tego samego powoda przeciwko różnym pozwanym na tyle ścisłej więzi, że ich łączne rozpoznanie i rozpatrzenie jest pożądane w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach orzeczeń, których nie da się ze sobą pogodzić.

21 Wymóg istnienia takiej ścisłej więzi nie wynika bezpośrednio z brzmienia art. 6 pkt 1 konwencji brukselskiej. Został on wywiedziony z tego przepisu przez Trybunał w celu uniknięcia sytuacji, w której przewidziane przez ten przepis odstępstwo od zasady właściwości sądu państwa, w którym ma miejsce zamieszkania pozwany, mogłoby podważać istnienie samej zasady (ww. wyrok w sprawie Kalfelis, pkt 8). Wymóg ten został następnie potwierdzony wyrokiem z dnia 27 października 1998 r. w sprawie C-51/97 Réunion européenne i in., Rec. str. I-6511, pkt 48, a następnie został wyraźnie unormowany w art. 6 pkt 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, str. 1), które zostało wydane w następstwie konwencji brukselskiej.

22 Użyte przez Trybunał w ww. wyroku w sprawie Kalfelis sformułowanie zostało zasięgnięte z art. 22 konwencji brukselskiej, zgodnie z którym sprawy pozostają ze sobą w związku, jeżeli istnieje między nimi tak ścisła więź, że pożądane jest ich łączne rozpoznanie i rozstrzygnięcie w celu uniknięcia wydania w oddzielnych postępowaniach orzeczeń, których nie da się ze sobą pogodzić. Wykładni

wspomnianego art. 22 dokonano w wyroku z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie C-406/92 Tatry, Rec. str. I-5439, pkt 58, w taki sposób, że aby dwa powództwa były ze sobą związane, wystarczy, by ich oddzielne rozpoznanie i rozpatrzenie mogło prowadzić do sprzeczności orzeczeń, przy czym nie jest konieczne, by orzeczenia te wiązały się z ryzykiem wywoływania odmiennych, wzajemnie wykluczających się skutków prawnych.

23 Znaczenie nadane w ww. wyroku w sprawie Tatry pojęciu „orzeczeń, których nie da się ze sobą pogodzić" w kontekście art. 22 konwencji brukselskiej jest zatem szersze niż przypisane temu samemu pojęciu w wyroku z dnia 4 lutego 1988 r. w sprawie 145/86 Hoffmann, Rec. str. 645, pkt 22, w kontekście art. 27 pkt 3 tej konwencji, który przewiduje, że orzeczenie wydane w jednym z umawiających się państw nie jest uznawane, jeżeli nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym między tymi samymi stronami w państwie, w którym wystąpiono o uznanie. W ww. wyroku w sprawie Hoffmann Trybunał orzekł bowiem, że w celu ustalenia, czy dwóch orzeczeń nie da się pogodzić w rozumieniu tego ostatniego przepisu, należy dokonać badania, czy rozpatrywane orzeczenia wywołują wykluczające się wzajemnie skutki prawne.

24 F. Primus i M. Goldenberg oraz rząd niderlandzki zwracają uwagę, że rozszerzająca wykładnia wyrażenia „nie da się pogodzić", w znaczeniu sprzecznych orzeczeń, dokonana w ww. wyroku Tatry w kontekście art. 22 konwencji brukselskiej, winna zostać rozciągnięta na kontekst art. 6 pkt 1 tej konwencji. Roche i in. oraz rząd Zjednoczonego Królestwa, do których argumentacji rzecznik generalny ustosunkował się w pkt 79 i nast. opinii, utrzymują, przeciwnie, że przejęcie tej wykładni nie jest dopuszczalne z uwagi na różnicę między celem i pozycją tych dwóch omawianych przepisów w systemie konwencji brukselskiej oraz że należy przyjąć bardziej zawężoną wykładnię.

25 W kontekście niniejszego postępowania wypowiedzenie się w tej kwestii nie jest jednak konieczne. Wystarczy bowiem stwierdzić, zakładając nawet, iż na potrzeby stosowania art. 6 pkt 1 konwencji brukselskiej pojęcie orzeczeń, „których nie da się ze sobą pogodzić", winno być rozumiane jako orzeczenia sprzeczne w szerokim znaczeniu, że nie istnieje ryzyko, iż tego typu orzeczenia zostaną wydane

w następstwie powództw o naruszenie patentu europejskiego wytoczonych w różnych umawiających się państwach przeciwko kilku osobom mającym miejsce zamieszkania na terytorium tych państw za czyny, których dopuszczono się na ich terytorium.

26 Jak to wskazał rzecznik generalny w pkt 113 opinii, aby orzeczenia mogły zostać uznane za sprzeczne, nie wystarczy samo istnienie rozbieżności w rozstrzygnięciu sporu, ale rozbieżności te muszą również występować w odniesieniu do tego samego stanu faktycznego i prawnego.

27 W sytuacji przedstawionej przez sąd krajowy w pierwszym pytaniu prejudycjalnym, a mianowicie w przypadku powództw o naruszenie patentu europejskiego wytoczonych przeciwko kilku spółkom z siedzibami w różnych umawiających się państwach za czyny, których dopuszczono się na terytorium jednego lub kilku z tych państw, nie można stwierdzić istnienia tego samego stanu faktycznego, ponieważ pozwani nie są tymi samymi osobami, a zarzucane im czyny stanowiące naruszenie dokonane w różnych umawiających się państwach nie są tymi samymi czynami.

28 Ewentualne rozbieżności między orzeczeniami wydanymi przez sądy w różnych umawiających się państwach nie występowałyby zatem w odniesieniu do tego samego stanu faktycznego.

29 Ponadto nawet jeśli konwencja monachijska ustanawia wspólne zasady udzielania patentu europejskiego, to z art. 2 ust. 2 i art. 64 ust. 1 tej konwencji wyraźnie wynika, że kwestie związane z takim patentem są uregulowane w przepisach prawa krajowego każdego z umawiających się państw, dla których został on udzielony.

30 W szczególności z art. 64 ust. 3 konwencji monachijskiej wynika, że naruszenia patentu europejskiego rozpatruje się zgodnie z ustawodawstwem krajowym obowiązującym w tym zakresie w każdym z państw, dla których został on udzielony.

31 W rezultacie w przypadku gdy kilka sądów z różnych umawiających się państw rozpoznaje powództwa o naruszenie patentu europejskiego udzielonego dla tych państw, wytoczone przeciwko osobom mającym miejsce zamieszkania w tych państwach i dotyczące czynów, których w przekonaniu powoda osoby te dopuściły się na terytorium tych państw, ewentualne rozbieżności między orzeczeniami, które mogą zostać wydane przez te sądy, nie będą występować w odniesieniu do tego samego stanu prawnego.

32 Owe ewentualnie rozbieżne orzeczenia nie mogą zatem zostać uznane za sprzeczne.

33 W tych okolicznościach, również gdyby jako kryterium istnienia związku wymaganego dla stosowania art. 6 pkt 1 konwencji brukselskiej przyjąć rozszerzającą wykładnię pojęcia decyzji, „których nie da się pogodzić", w znaczeniu sprzecznych orzeczeń, należy stwierdzić, że taki związek nie zachodzi w przypadku powództw o naruszenie tego samego patentu europejskiego, z których każde zostało wytoczone przeciwko spółce z siedzibą w innym umawiającym się państwie za czyny, których dopuściła się ona na terytorium tego państwa.

34 Wniosek ten nie może również zostać podważony w sytuacji przedstawionej przez sąd krajowy w drugim pytaniu prejudycjalnym, to jest gdy pozwane spółki, należąc do tego samego koncernu, działają w identyczny lub podobny sposób, zgodnie ze wspólną polityką opracowaną wyłącznie przez jedną z nich, co mogłoby oznaczać, że mamy do czynienia z takim samym stanem faktycznym.

35 Nie pozostawia bowiem wątpliwości, że nie mielibyśmy do czynienia z tym samym stanem prawnym (zob. powyżej pkt 29 i 30 niniejszego wyroku), a zatem również w takiej sytuacji nie występowałoby ryzyko wydania sprzecznych ze sobą orzeczeń.

36 Ponadto nawet jeśli w pierwszym momencie rozważania dotyczące ekonomiki postępowania mogłyby przemawiać za koncentracją takich powództw przed jednym sądem, to należy stwierdzić, że korzyści płynące z takiej koncentracji w zakresie dobrej administracji w wymiarze sprawiedliwości są ograniczone i mogą być źródłem dalszych niebezpieczeństw.

37 Właściwość oparta jedynie na kryteriach faktycznych, wskazanych przez sąd krajowy, prowadziłaby do sytuacji, w której wiele sądów byłoby właściwych do rozpoznania danego powództwa, i mogłaby w ten sposób wpływać na przewidywalność zasad jurysdykcyjnych ustanowionych przez konwencję brukselską, naruszając w rezultacie zasadę bezpieczeństwa prawnego będącą podstawą tej konwencji (zob. wyroki z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie C-256/00 Besix, Rec. str. I-1699, pkt 24–26, z dnia 1 marca 2005 r. w sprawie C-281/02 Owusu, Zb.Orz. str. I-1383, pkt 41, oraz z dnia 1 marca 2005 r. w sprawie C-4/03 GAT, Zb.Orz. str. I-6509, pkt 28).

38 Naruszenie to byłoby tym bardziej istotne, że stosowanie omawianych kryteriów stwarzałoby powodowi szeroki wybór, zachęcając go w ten sposób do praktykowania „forum shopping", czyli zachowania, którego unikanie ma na celu konwencja i któremu Trybunał wyraźnie pragnął przeciwstawić się w wyroku w sprawie Kalfelis (zob. pkt 9 wspomnianego wyroku).

39 Należy wskazać, że dokonanie badania łącznego spełnienia omawianych kryteriów, na którą to okoliczność powód zobowiązany jest przedstawić dowód, zmuszałoby sąd do rozpoznania istoty sprawy przed ustaleniem własnej właściwości. To wstępne badanie mogłoby być zatem źródłem dodatkowych kosztów i wydłużenia terminów procesowych, w przypadku gdy wspomniany sąd, nie mogąc ustalić zaistnienia tego samego stanu faktycznego, a co za tym idzie, wystarczająco ścisłego związku między powództwami, byłby zmuszony stwierdzić brak swej właściwości, co w konsekwencji prowadziłoby do konieczności wytoczenia nowego powództwa przed sądem innego państwa.

40 Wreszcie, zakładając nawet, że sąd, przed który wytoczono powództwo, mógłby stwierdzić swoją właściwość na podstawie kryteriów wskazanych przez sąd krajowy, koncentracja powództw o naruszenie przed tym sądem nie pozwoliłaby na uniknięcie przynajmniej częściowego rozdziału sporu dotyczącego patentu w przypadku podniesienia tytułem kwestii incydentalnej — jak to często ma miejsce w praktyce i czego dokonano również w postępowaniu przed sądem krajowym — kwestii ważności danego patentu. W istocie kwestia ta — niezależnie od tego, czy została podniesiona w drodze odrębnego powództwa, czy też zarzutu — podlega wyłącznej jurysdykcji sądów umawiającego się państwa, na którego terytorium dokonano zgłoszenia lub rejestracji albo uznaje się, że ich dokonano, przewidzianej w art. 16 pkt 4 konwencji brukselskiej (ww. wyrok w sprawie GAT, pkt 31). Ta wyłączna właściwość sądów państwa udzielenia patentu została potwierdzona w zakresie patentu europejskiego na mocy art. Vd protokołu załączonego do konwencji brukselskiej.

41 Mając na uwadze ogół powyższych rozważań, odpowiedź na zadane pytania winna brzmieć, że art. 6 pkt 1 konwencji brukselskiej należy interpretować w taki sposób, że nie znajduje on zastosowania do powództwa o naruszenie patentu europejskiego wytoczonego przeciwko kilku spółkom z siedzibami w różnych umawiających się państwach za czyny, których dopuściły się one na terytorium jednego lub kilku z tych państw, również w przypadku, gdy wspomniane spółki należą do tego samego koncernu i działały w identyczny lub podobny sposób, zgodnie ze wspólną polityką opracowaną wyłącznie przez jedną z nich.

W przedmiocie kosztów

42 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 6 pkt 1 Konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, zmienionej ostatnio Konwencją z dnia 29 listopada 1996 r. w sprawie przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji, należy interpretować w taki sposób, że nie znajduje on zastosowania do powództwa o naruszenie patentu europejskiego wytoczonego przeciwko kilku spółkom z siedzibami w różnych umawiających się państwach za czyny, których dopuściły się one na terytorium jednego lub kilku z tych państw, również w przypadku, gdy wspomniane spółki należą do tego samego koncernu i działały w identyczny lub podobny sposób, zgodnie ze wspólną polityką opracowaną wyłącznie przez jedną z nich.

Podpisy